

УДК: 636.2.084.547.963

Орлик І.В., магістрант
Бігун П.П., кандидат с.-г. наук, доцент
Вінницький національний аграрний університет**ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ПРЕМІКСІВ У РАЦІОНАХ
СВИНЕЙ**

Використання в суміші комбікормів 1% преміксу ЄвроМІКС дозволяє збільшити середньодобові прирости, забійний вихід та масу туші, знизити затрати кормів на одиницю продукції.

Ключові слова: свині, відгодівля, премікс, комбікорм, поживність, забійний вихід.

Серед речовин, що відіграють важливу роль в живленні тварин, значне місце займають мікроелементи, необхідні для росту, розвитку та розмноження. Вони впливають на функції кровотворення, ендокринних залоз, захисні реакції організму, мікрофлору травного тракту, регулюють обмін речовин, беруть участь в біосинтезі білка, проникності клітинних мембран тощо. Основне джерело мікроелементів для тварин — корми. Проте мінеральний склад останніх залежить від типу ґрунтів, кліматичних умов, виду рослин, фази вегетації, агрохімічних заходів, технології збирання, зберігання і підготовки до згодовування, інших чинників. Оскільки мікроелементи є кофакторами ферментів, складовими гормонів, вітамінів та багатьох металопротеїнів, регулюють процеси метаболізму та ініціації анаболізму, то дефіцит їх в організмі тварин призводить до значних порушень обміну речовин, виникнення різних мікроелементозів.

Традиційно прийнято компенсувати дефіцит мікроелементау в раціоні тварин введенням його в премікс у неорганічній формі (в складі сульфатів, карбонатів, хлоридів і ін.), але неорганічна форма сполук мікроелементів порівняно важко засвоюється організмом тварин, а збільшення дози для досягнення оптимального рівня асиміляції в організмі тварин може викликати у них інтоксикацію. У зв'язку з цим нерідко спостерігається дефіцит одних і надлишок інших елементів, що призводить до виникнення захворювань, зниження продуктивності, погіршення якості продукції і ефективності використання корму [1-2].

При розробці рекомендацій щодо мінерального живлення в достатній мірі не враховано потреби окремих господарств регіону в макро- і мікроелементах. Тому з метою покращання забезпеченості тварин мінеральними речовинами відповідно до їх фізіологічних потреб, деталізованої корекції раціонів тварин виникає потреба в додатковому вивченні цього питання. Мікроелементи як каталізатори і кофактори численних процесів обміну речовин в організмі тварин сприяють зниженню витрат основних поживних речовин корму, пов'язаних з процесом конверсії їх в речовини тіла і продукцію. Дослідження мінерального складу кормів показують, що в переважній їх більшості надзвичайно низький вміст заліза, міді, кобальту та марганцю, а звідси і недостатній рівень забезпеченості ними організму сільськогосподарських тварин. Виявлений дефіцит цих

мікроелементів в кормових культурах вимагає додаткового внесення до раціону тварин відповідних мікроелементів або спеціальних мікроелементних преміксів [3-5].

Методика досліджень. Дослідження проведені на молодняку свиней великої білої породи. Для досліду було відібрано клінічно здорових підсвинків з врахуванням живої маси і віку. Сформовано контрольну та дослідну групи-аналоги. по 10 голів у кожній. Тварини контрольної групи отримували основний раціон а дослідної, крім основного раціону, підгодівлю мінеральною добавкою, в склад якої входять мікроелементи міді, заліза, цинку, марганцю, кобальту і селену (табл. 1).

Таблиця 1. Схема досліду

<i>Група</i>	<i>Кількість Тварин, голів</i>	<i>Адаптаційний період, ді,</i>	<i>Тривалість, досліду, діб</i>	<i>Характер годівлі</i>
1 контрольна	10	14	150	ОР-основний раціон
2 дослідна	10	14	150	ОР+1,0% преміксу

Перед постановкою досліду всі тварини проходили 14-добовий адаптаційний період до кормів. у склад яких входила мінеральна добавка, після чого їх зважували.

Через 90 діб експерименту у господарстві проводили забій (по п'ять тварин з кожної групи).

В процесі досліджень визначали: забійний вихід та м'ясо-сальні показники піддослідних свиней; фізико-хімічні властивості м'яса відповідно до ГОСТу 23392-78 „М'ясо. Методи хімічного і мікроскопічного аналізу свіжості”; аналізували ЄвроМІКС Гроуер - премікс для свиней на відгодівлі призначений для виготовлення повноцінного комбікорму. Отримані результати оброблені статистично.

Результати досліджень. Повноцінна і збалансована годівля свиней сприяє виявленню їх генетичного потенціалу продуктивності і забезпечує високі показники якості свинини. Вона полягає в забезпеченні тварин усіма необхідними компонентами, зокрема макро- і мікроелементами. Хоча останні і не мають енергетичної цінності, але в годівлі сільськогосподарських тварин відіграють надзвичайно велику роль. Нестача чи надлишок в середовищі або в раціоні тих чи інших хімічних елементів, гальмує окремі біохімічні процеси в організмі і приводить до зниження продуктивності та захворювань. До того ж зміна концентрації у раціоні тільки одного мікроелемента знижує ефективність засвоєння інших, що тягне за собою зниження коефіцієнта корисної дії кормів.

Проте, забезпечити тварин необхідними факторами мінерального живлення у необхідному співвідношенні і у необхідний час не завжди вдається., тому вдаються до застосування преміксів.

У зв'язку з цим великого практичного значення набуває пошук можливостей введення в раціон сільськогосподарських тварин біогенних металів в легко засвоюваній формі. Рецепт готового комбікорму для свиней на відгодівлі приведена в таблиці 2.

В якості добавки в комбикорм використовували премікс ЄвроМікс Гроуер, який вводять в кількості 1,0%. Вміст обмінної енергії в 1 кг комбикорму становить 13,0 МДж, сирого протеїну - 17,0%, кальцію - 0,75%, фосфору - 0,55%, лізину - 0,90%, метіоніну - 0,29% і метіоніну+цистину - 0,63%. Якісний склад преміксу для свиней наведений у таблиці 3.

Таблиця 2. Рецепт готового комбикорму для свиней на відгодівлі

<i>Сировина</i>	<i>Вміст, %</i>
ЄвроМІКС Гроуер	1,0
Кукурудза	5,0
Пшениця	54,58
Ячмінь	10,0
Соевий шрот	16,16
Вапняк	1,26
Дифторований фосфат	0,57
Сіль	0,27
Соева олія	2,11
Висівки пшеничні	3,97
Соняшниковий шрот	5,0
<i>Показник</i>	<i>Поживність в 1 кг</i>
Обмінна енергія, МДж	13,0
Сирий протеїн, %	17,0
Кальцій, %	0,75
Фосфор, %	0,55
Лізін, %	0,90
Метіонін, %	0,29
Метіонін+цистин, %	0,63

Складові преміксу включають: мінеральні речовини, амінокислоти, жири та водорозчинні вітаміни, мікроелементи, фітазу, антиоксидант, ароматизатор.

В досліджених раціонах свині отримували практично однакові корми за енергетичною та протеїновою цінністю. Однак, введення дослідній групі 1% преміксу у суміші комбикорму сприяло збільшенню живої маси на 16,3%, середньодобових приростів на 108 г, або на 20,0%.

Разом з тим відмічено зменшення витрат корму на 1 кг приросту на 0,42 корм.од., або на 20% (табл. 4).

Таблиця 3. Якісний склад преміксу для свиней

<i>Показник</i>	<i>Кількість</i>
Обмінна енергія, МДж	13,0
Сирий протеїн, %	17
Кальцій, %	0,75
Фосфор, %	0,55
Лізін, %	0,90
Метіонін, %	0,29
Метіонін+цистин, %	0,63
Триптофан, %	0,36
Треонін, %	0,94
Вітамін А, МО	111900
Вітамін D, МО	15000
Вітамін Е, мг	602
Вітамін К, мг	30
Вітамін В ₁ , мг	26
Вітамін В ₂ , мг	47
Вітамін В ₆ , мг	47
Вітамін В ₁₂ , мкг	300
Ніацин, мг	700
Пантотенова кислота, мг	273
Фолієва кислота, мг	12
Біотин, мкг	2400
Холінхлорид, мг	5590
Цинк, мг	1000
Залізо, мг	1000
Мідь, мг	55
Марганець, мг	290
Кобальт, мг	3,3
Йод, мг	23
Селен, мг	3
Фітаза, ФО	3750
Ароматизатор, мг	15000
Антиоксидант, мг	10000

Дані результатів забою приведені в табл. 5. Отримані результати свідчать про ефективність використання в годівлі свиней преміксу ЄвроМІКС Гроуер. Збільшується передзабійна жива маса тварин дослідної групи по відношенню до контрольної, забійна маса на 16,8 кг (21,3%), забійний вихід – на 3,9% , вихід туші – на 17,0 кг або 5,42%.

Таблиця 4. Продуктивність піддослідних свиней

Показник	Група	
	контрольна	дослідна
Жива маса на початок дослідю, кг	25,2±1,32	25,4±1,43
Жива маса на кінець дослідю, кг	107,3±1,21	123,6±1,15***
Тривалість дослідю, діб	150	150
Одержано приросту всього за обліковий період, кг	821±1,67	982±1,54***
Одержано приросту на 1 голову, кг	82,1	98,2
Середньодобовий приріст, г	547±0,85	655±0,76***
± до контролю, г	-	+108
%	-	+20
Витрачено корму на 1 кг приросту, корм. од.	4,78	4,36
± до контролю, корм. од.	-	0,42
%	-	93,3

Необхідно зазначити, що комплекси біологічно активних речовин здатні знижувати витрату тваринами протеїну корму на одиницю продукції в результаті підвищення повноцінності живлення.

Таблиця 5. Забійні показники піддослідних свиней

Показник	Група	
	контрольна	дослідна
Передзабійна жива маса, кг	107,3±1,21	123,6±1,15***
Забійна маса, кг	79,0±1,54	95,8±2,33
Забійний вихід, %	73,6±2,13	77,5±2,44
Товщина шпигу над 6-7 грудними хребцями, см	3,67±0,12	3,45±0,22
Довжина туші, см	108±2,76	112±4,11
Маса внутрішнього жиру, кг	2,45±0,23	2,10±0,13
Маса охолодженої туші, кг	67,72±3,16	84,72±2,65
Вихід туші, %	63,12±2,11	68,54±2,43

Відомо, що поживний ефект суміші кормів виявляється дещо іншим, ніж ефект суми її компонентів. Можна допустити, що це теоретичне положення зберігає своє значення і при складанні сумішей біологічно активних речовин. У такому разі прагнення до створення таких комплексів, які забезпечували б продуктивний ефект, вищий за суму результатів дій окремих компонентів, повинно з'явитися основним принципом в розробці рецептів комплексу (преміксів).

Висновки. 1. Використання в суміші комбикормів 1% преміксу ЄвроМікс Гроуер дозволяє збільшити середньодобові прирости, забійний вихід та масу туші, знизити затрати кормів на одиницю продукції.

Література

1. Паска М.З. Продуктивність бугайців при застосуванні біологічно-активних речовин / М.З.Паска, М.Г.Личук // Науковий вісник Львівської національної академії ветеринарної медицини ім. С.З. Гжицького. - Львів, 2004. -Т. 6, №2,- Ч. 2. - С. 113-117.
2. Кравців Р.Й. Технологічна оцінка хімічного складу яловичини при застосуванні мікроелементних добавок // Р.Й.Кравців, М.З.Паска, М.Г.Личук // Наукові праці. - Одеса, 2006. - Вип. 28.- Т. 2. - С 34-36.
3. Кравців Р.Й. Харчова цінність яловичини, збагаченої біологічно-активними речовинами / Р.Й.Кравців, М.З.Паска, М.Г.Личук // Збірник наукових праць Вінницького державного аграрного університету. Вінниця. 2006. - В. 1.-С-27-35.
4. Кузнецов С.Г. Научные основы производства премиксов / С.Г.Кузнецов // Эффективное птицеводство та тваринництво. - 2004. - №1(13). – С. 32-38.
5. Кравців Р.Й. Вплив мікроелементно - вітамінних преміксів на гематологічні показники у дослідних бугайців та корів / Р.Й. Кравців, Р.С.Осередчук, Р.В.Біленчук [та ін.]. // Науковий вісник Львівської державної академії ветеринарної медицини імені С.З.Гжицького. – Львів., 2001. - Т.3, №2 - С.56-59.

Summary

Efficiency of the use premix is in the rations of pigs / Orlik I.V., Bigun P.P.

Use in mixture of the mixed fodders 1% Evromics allows premix of to increase average daily increases, for slaughter output and mass of carcass, reduce the expenses of forages on unit of products.

Keywords: pigs, fattening, premix, mixed fodder, food value, for slaughter output.